

คำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง
ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
ที่ วค ๓/๒๕๕๘

วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ชื่อ ตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัดของคู่กรณีขณะกระทำความผิดและปัจจุบัน

คู่กรณีที่ ๑ นางอารยา นาฎนฤทธิ

หรือนางประนุช โปธิแทน เจ้าหน้าที่
การเงินและบัญชี ๔ เทศบาลตำบล
หนองแปน จังหวัดกาฬสินธุ์
ปัจจุบันถูกปลดออกจากราชการแล้ว

คู่กรณีที่ ๒ นายชนภัทร อุดชุมพิสัย

หรือ จำเอก คณิต อุดชุมพิสัย
ปลัดเทศบาลตำบลหนองแปน
ปัจจุบันตำแหน่ง รองปลัดเทศบาล
ตำบลห้วยแถลง เทศบาลตำบลห้วยแถลง
จังหวัดนครราชสีมา

คู่กรณีที่ ๓ นายอุดม นาชัยเงิน

นายกเทศมนตรีตำบลหนองแปน
เทศบาลตำบลหนองแปน
จังหวัดกาฬสินธุ์

เรื่อง การบริหารการเงินและการคลังโดยมิชอบของสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภออมลาคาไสย
จังหวัดกาฬสินธุ์

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเรื่องความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังที่คณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลังได้พิจารณาและมีมติแล้ว ประกอบด้วยสำนวนบันทึกสรุปสำนวนของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน และรายงานการพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลังของคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง เพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามอำนาจหน้าที่ โดยมีข้อเท็จจริงปรากฏตามทางสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน ระบุไว้ได้ว่า

เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๕ เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่น ได้เข้าตรวจนับตัวเงินและเอกสารหลักฐานแทนตัวเงินของสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภออมลาคาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ปรากฏว่าไม่มีเงินสดคงเหลือให้ตรวจนับคู่กรณี ที่ ๓ ในฐานะนายกเทศมนตรีตำบลหนองแปน ได้ตอบชี้แจงตามบันทึกยืนยันว่า นอกจากที่ตรวจนับเงินซึ่งไม่มีเงินหรือเอกสารอื่นใดที่แทนตัวเงินให้ตรวจนับแล้วนั้น เทศบาลฯ ไม่มีเอกสารแทนตัวเงินสดอื่นใดให้ตรวจนับอีก เจ้าหน้าที่ตรวจสอบจึงได้ดำเนินการตรวจสอบสืบสวน ปรากฏว่ามีเงินขาดบัญชีระหว่างวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๕ เป็นจำนวน ๘๐๖,๕๑๐.๕๕ บาท โดยเหตุ ๓ กรณีตามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีการเพิ่มตัวเลขและตัวอักษรของจำนวนเงินในเช็คและทำการเบิกถอนเงินตามเช็คสูงกว่าจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติตามฎีกาเบิกเงิน และต้นขั้วเช็ค ข้อเท็จจริงปรากฏว่า

คู่กรณีที่ ๑ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๔ เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำเช็คตามคำสั่งเทศบาลตำบลหนองแปน ที่ ๕๘/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ได้จัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงินและเขียนเช็คเพื่อสั่งจ่ายเงินจากธนาคาร ตามฎีกาเบิกเงินรายจ่ายตามงบประมาณ โดยระบุชื่อตนเองเป็นผู้รับเงินและ/หรือ ตนเองร่วมกับคู่กรณีที่ ๒ ปลัดเทศบาลเป็นผู้รับเงิน หลังจากได้เสนอผ่านคู่กรณีที่ ๒ จนได้รับอนุมัติการเบิกจ่ายเงินตามฎีกา จากคู่กรณีที่ ๓ นายกเทศมนตรีตำบลหนองแปน และได้ลงนามในเช็คร่วมกับคู่กรณีที่ ๒ แล้ว คู่กรณีที่ ๑ ได้ทำการเพิ่มตัวเลขและตัวอักษร จำนวนเงินในเช็ค ให้สูงกว่าจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ แล้วนำไปเบิกถอนเงินจากธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขากาฬสินธุ์ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอมลาคาไสย จำนวน ๕ รายการ รวมเป็นเงิน ๔๗๘,๐๐๐.๐๐ บาท ดังนี้

๑. วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๕ เบิกถอนเงินตามเช็คเลขที่ ๕๕๓๑๔๘๗ จำนวนเงิน ๒๑,๑๕๐.๐๐ บาท แต่ปรากฏตามฎีกาเบิกจ่ายเงินที่ ๑๐๗/๒๕๔๕ และต้นข้าวเช็คจำนวนเงิน ๑,๑๕๐.๐๐ บาท

๒. วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๕ เบิกถอนเงินตามเช็คเลขที่ ๕๕๓๑๔๘๘ จำนวนเงิน ๕๓,๕๖๒.๐๐ บาท แต่ปรากฏตามฎีกาเบิกจ่ายเงินที่ ๑๑๗ - ๑๑๘/๒๕๔๕ และต้นข้าวเช็ค จำนวนเงิน ๓,๕๖๒.๐๐ บาท

๓. วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๕ เบิกถอนเงินตามเช็คเลขที่ ๕๕๓๑๔๘๙ จำนวนเงิน ๘๘,๕๕๒.๑๓ บาท แต่ปรากฏตามฎีกาเบิกจ่ายเงินที่ ๑๔๒ - ๑๔๔/๒๕๔๕ และต้นข้าวเช็คจำนวนเงิน ๘,๕๕๒.๑๓ บาท

๔. วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เบิกถอนเงินตามเช็คเลขที่ ๕๕๓๑๔๙๕ จำนวนเงิน ๗๒,๘๓๒.๐๐ บาท แต่ปรากฏตามฎีกาเบิกจ่ายเงินที่ ๑๕๑/๒๕๔๕ และต้นข้าวเช็คจำนวนเงิน ๒,๘๓๒.๐๐ บาท

๕. วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เบิกถอนเงินตามเช็คเลขที่ ๕๕๓๑๔๙๗ จำนวนเงิน ๔๒,๗๕๔.๐๐ บาท แต่ปรากฏตามฎีกาเบิกจ่ายเงินที่ ๑๕๔/๒๕๔๕ และต้นข้าวเช็คจำนวนเงิน ๒,๗๕๔.๐๐ บาท

๖. วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ เบิกถอนเงินตามเช็คเลขที่ ๕๕๓๑๑๐๖ จำนวนเงิน ๒๓,๕๖๗.๐๐ บาท แต่ปรากฏตามฎีกาเบิกจ่ายเงินที่ ๑๕๕ - ๑๕๖/๒๕๔๕ และต้นข้าวเช็คจำนวนเงิน ๓,๕๖๗.๐๐ บาท

๗. วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ เบิกถอนเงินตามเช็คเลขที่ ๕๕๓๑๑๐๘ จำนวนเงิน ๘,๐๔๐.๐๐ บาท แต่ปรากฏตามฎีกาเบิกจ่ายเงินที่ ๒๐๑/๒๕๔๕ และต้นข้าวเช็คจำนวนเงิน ๔๐.๐๐ บาท

๘. วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๕ เบิกถอนเงินตามเช็คเลขที่ ๕๕๓๑๑๑๗ จำนวนเงิน ๕๕,๒๒๐.๐๐ บาท แต่ปรากฏตามฎีกาเบิกจ่ายเงินที่ ๒๑๒ - ๒๑๔/๒๕๔๕ และต้นข้าวเช็คจำนวนเงิน ๕,๒๒๐.๐๐ บาท

๙. วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๕ เบิกถอนเงินตามเช็คเลขที่ ๘๐๗๘๕๘๕ จำนวนเงิน ๖๐,๘๑๐.๐๐ บาท แต่ปรากฏตามฎีกาเบิกจ่ายเงินที่ ๑๒๒ - ๑๒๓/๒๕๔๕ และต้นข้าวเช็คจำนวนเงิน ๘๑๐.๐๐ บาท

ประเด็นที่ ๒ กรณีการรับเงินรายได้ค่าภาษีค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่างๆ และเงินนอกงบประมาณแล้วไม่บันทึกในสมุดเงินสคริปต์ ไม่ได้นำเงินฝากธนาคาร และไม่มีเงินสดคงเหลือให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า

ปีงบประมาณ ๒๕๔๕ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๕ คู่กรณีที่ ๑ ซึ่งมีหน้าที่รับเงิน เบิกจ่ายเงิน ฝากเงิน เก็บรักษาเงิน และเกี่ยวกับการเงินการบัญชีได้รับเงินค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตต่างๆ และเงินนอกงบประมาณ ทั้งจากส่วนที่คู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้รับเงินและลงนามในใบเสร็จรับเงินเอง และส่วนที่ได้รับมอบจากนางกิ่งดาว โนนชัยพันธ์ บุคคลภายนอกที่คู่กรณีที่ ๑ จ้างมารับเงินและออกใบเสร็จรับเงินแทนตน และส่วนที่รับมอบจากนายประสงค์ วิทเวทย์ ลูกจ้างประจำตำแหน่งนักการภารโรง ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บเงินค่าวางขายของในตลาดสด (ตัวตลาด) และค่าขยะมูลฝอย ตามคำสั่งเทศบาลตำบลหนองแปน ที่ ๑๖๖/๒๕๔๒ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ รวมถึงส่วนที่รับเงินจากนายสุรพันธ์ กาพบุคศรี เทศมนตรี ผู้รับเงินจากผู้จัดเก็บไว้แทนในกรณีที่คู่กรณีที่ ๑ ไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเมื่อคู่กรณีที่ ๑ ได้รับมอบเงินมาแล้วไม่ได้จัดทำบันทึกการรับในสมุดเงินสคริปต์ และไม่ได้นำเงินฝากธนาคาร ไม่มีตัวเงินคงเหลือให้ตรวจนับ ปรากฏตามหลักฐานใบเสร็จรับเงินรายได้ ภาษี ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตต่างๆ และเงินนอกงบประมาณ จำนวน ๑๕ รายการ โดยรับเงินค่าวางขายของในตลาด (ตัวตลาด) จำนวน ๘๘,๐๓๐.๐๐ บาท, ค่าขยะมูลฝอย จำนวน ๔๒,๑๗๐.๐๐ บาท, ค่าขายแบบแปลน จำนวน ๓๔,๐๐๐.๐๐ บาท, ค่าใบอนุญาตให้ใช้สถานที่เอกชนเพื่อทำการประกอบปรุงมีเสสมอาหาร จำนวน ๗๐๐.๐๐ บาท, ค่าใบอนุญาตให้ใช้สถานที่ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จำนวน ๓,๓๕๐.๐๐ บาท, ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เข้าขายของในตลาด จำนวน ๔๐,๘๐๐.๐๐ บาท ค่าใบอนุญาตให้ทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง จำนวน ๕๘๐.๐๐ บาท, ค่าภาษีโรงเรือน จำนวน ๑๒,๓๐๐.๐๐ บาท, ค่าภาษีป้าย จำนวน ๔,๖๒๔.๐๐ บาท ค่าประกันสัญญา จำนวน ๑๕,๘๔๓.๐๐ บาท ค่าปรับจราจรและภาษี จำนวน ๒,๗๗๕.๐๐ บาท, ค่าคำร้อง จำนวน ๔๓๔.๐๐ บาท ค่าจอดรถยนต์ จำนวน ๔๐๐.๐๐ บาท, ค่าเช่าห้องน้ำ จำนวน ๒๕๐.๐๐ บาท, ค่าเช่าวางขายของ จำนวน ๑๐,๕๐๐.๐๐ บาท ลูกหนี้เงินงบประมาณ จำนวน ๒,๓๒๐.๐๐ บาท, ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฆ่าสัตว์ จำนวน ๖,๕๒๒.๐๐ บาท, ค่าภาษีบำรุงท้องที่ จำนวน ๑๒,๒๒๖.๕๐ บาท ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ๕% จำนวน ๖๔๓.๕๐ บาท รวมยอดเงินรายได้แต่ละประเภทรวมเป็นเงิน ๒๘๒,๔๖๘.๐๐ บาท

ต่อมา ปรากฏตามสมุดเงินฝากธนาคารและสมุดเงินสดจ่ายว่ามีการนำเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอมลาลัย เลขที่ ๕๓๒-๒-๖๕๐๕๔-๓ และธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาเทพารักษ์ เลขที่ ๔๐๔-๑-๔๒๕๗๔ - ๓ เป็นเงิน ๑๓,๔๗๒.๐๐ บาท และจ่ายเงินให้กับเจ้าหนี้ตามฎีกาเงินรายจ่ายตามงบประมาณเป็นเงินสด เป็นเงิน ๓๒,๕๒๓.๖๔ บาท รวมรายจ่ายทั้งสิ้น ๔๖,๓๕๕.๖๔ บาท คงเหลือเงินขาดบัญชี ๒๓๖,๐๗๒.๓๖ บาท

ประเด็นที่ ๓ กรณีการเบิกจ่ายเงินจากธนาคารในบัญชีเงินฝากธนาคารของเทศบาลแล้วไม่นำเงินไปชำระให้กับเจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน ข้อเท็จจริงปรากฏว่า

คู่กรณีที่ ๑ มีหน้าที่จัดทำเช็ค ตามคำสั่งเทศบาลตำบลหนองแปน ที่ ๕๘/๒๕๔๔ ได้เขียนเช็คสั่งจ่ายเงินตามฎีกาเบิกเงินรายจ่ายตามงบประมาณและฎีกาเงินนอกงบประมาณสำหรับชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ โดยระบุชื่อของเจ้าหนี้ และ/หรือชื่อคู่กรณีที่ ๑ และคู่กรณีที่ ๒ เป็นผู้รับเงินในเช็คแต่ไม่ได้ขีดคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก หรือไม่ขีดคร่อมเช็คภายหลังได้รับอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินตามฎีกาจากคู่กรณีที่ ๓ และได้ลงนามในเช็คแล้ว คู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้นำเช็คไปถอนเงินจากธนาคารมาแล้วไม่นำไปชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ จำนวน ๘ รายการ รวมเป็นเงิน ๕๒,๔๓๘.๖๓ บาท จึงถือเป็นเงินขาดบัญชี ดังนี้

๑. เช็คสั่งจ่ายเงิน วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๕ ตามฎีกาเลขที่ ๑๐๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๕ รายจ่ายสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น จำนวนเงิน ๕๖,๕๖๗.๐๐ บาท

๒. เช็คสั่งจ่ายเงิน วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๕ ตามฎีกาเลขที่ ๑๐๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๕ รายจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุปี ๒๕๔๕ ครั้งที่ ๑ จำนวนเงิน ๑๐,๘๐๐.๐๐ บาท

๓. เช็คสั่งจ่ายเงิน วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๕ ตามฎีกาเลขที่ ๑๓๗/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๕ รายจ่ายภาษีหัก ณ ที่จ่ายสรรพากร อำเภออมลาลัย จำนวนเงิน ๒,๘๕๐.๑๓ บาท

๔. เช็คสั่งจ่ายเงิน วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ตามฎีกาเลขที่ ๑๕๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ รายจ่ายค่ารักษาพยาบาล จำนวนเงิน ๓,๖๕๓.๐๐ บาท

๕. เช็คสั่งจ่ายเงิน วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ตามฎีกาเลขที่/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ รายจ่ายค่าวัสดุเครื่องเขียนแบบพิมพ์โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาคนแดน จำนวนเงิน ๔,๗๕๑.๕๐ บาท

๖. เช็คสั่งจ่ายเงิน วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามฎีกาเลขที่/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ รายจ่ายค่าบำรุงสันนิบาตแห่งประเทศไทย ปี ๒๕๔๕ จำนวนเงิน ๓,๕๗๗.๐๐ บาท

๗. เช็คสั่งจ่ายเงิน วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามฎีกาเลขที่ ๒๐๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ รายจ่ายค่าตู้เก็บเอกสารร้านสมบูรณ์ภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ จำนวนเงิน ๕,๓๐๐.๐๐ บาท

๘. เช็คสั่งจ่ายเงิน วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ตามฎีกาเลขที่ ๒๐๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ รายจ่ายค่าตู้เก็บเอกสารร้านสมบูรณ์ภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ จำนวนเงิน ๔,๕๐๐.๐๐ บาท การกระทำทั้ง ๓ กรณี คู่กรณีที่ ๑ มิได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ส่วนและกรรมการได้สวนแต่อย่างใด

ส่วนคู่กรณีที่ ๒ ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบส่วนว่า คู่กรณีที่ ๒ ในฐานะ ปลัดเทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลบังคับบัญชา คู่กรณีที่ ๑ พนักงานเทศบาล ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานฝ่ายคลัง

เกี่ยวกับการรับเงินรายได้ ค่าภาษีธรรมเนียม ใบอนุญาตต่าง ๆ และเงินนอกงบประมาณ ตามใบเสร็จรับเงิน จำนวน ๑๕ รายการ เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของคู่กรณีที่ ๑ แต่ก็ยังมี คำสั่งแต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้เกี่ยวกับค่าขยะมูลฝอย และค่าวางขายของในตลาด (ตัวตลาด) จำนวน ๒ คน คือ นายประสงค์ วิทเวทย์ ตำแหน่งลูกจ้างประจำ และนายอดุลย์ โนนชัยพันธ์ ตำแหน่งลูกจ้างประจำ ซึ่งเมื่อจัดเก็บรายได้ในแต่ละวันจะต้องนำส่งให้กับคู่กรณีที่ ๑ เจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชี เพื่อนำฝากธนาคารต่อไป แต่โดยปกติเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของคู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้ที่มีหน้าที่ ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ในฐานะเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ซึ่งคู่กรณีที่ ๑ ได้เป็นผู้รับเงินไว้เอง และออกใบเสร็จรับเงินให้กับผู้มีหน้าที่เสียภาษีหรือผู้ชำระเงิน แต่ในบางกรณี เช่น ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ให้เข้าขายของในตลาดนั้น ในทางปฏิบัติคู่กรณีที่ ๑ ได้ลงชื่อในใบเสร็จรับเงินและมอบหมายให้ นายสุรพันธ์ กาพบุคศรี เทศมนตรี ได้ช่วยเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว โดยคู่กรณีที่ ๑ ให้เหตุผลว่า มีภาระหน้าที่มากอาจไม่สามารถดำเนินการได้เองเพียงคนเดียว ซึ่งเมื่อนายสุรพันธ์ ฯ จัดเก็บ ค่าธรรมเนียมแล้วก็ได้นำเงินมามอบให้กับคู่กรณีที่ ๑ เพื่อนำฝากธนาคาร ส่วนในกรณีภาษีบำรุงท้องที่ บางครั้งคู่กรณีที่ ๑ นายกเทศมนตรี จะเป็นผู้รับชำระเงินและลงนามในใบเสร็จรับเงินเอง เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับราษฎร ที่ต้องเดินทางมาไกล คู่กรณีที่ ๒ จะตรวจสอบกับผู้มีหน้าที่ จัดเก็บรายได้ว่า ได้นำส่งเงินให้กับคู่กรณีที่ ๑ แล้วหรือยัง ก็ได้รับการยืนยันว่าได้มีการนำส่งเงินแล้ว

ทุกครั้ง โดยคู่กรณีที่ ๑ จะลงชื่อรับเงินไว้หลังใบเสร็จรับเงินประเภทต่าง ๆ และใบสรุป ใบนำส่งเงินประจำวันทุกครั้ง และคู่กรณีที่ ๒ ก็จะได้รับคำยืนยันจากคู่กรณีที่ ๑ ว่า ได้นำเงินฝากธนาคารด้วยแล้ว

เกี่ยวกับกรณีที่ไม่มีการลงบัญชีสมุद्रรับเงิน และรายงานเงินคงเหลือประจำวันนั้น เนื่องจากคู่กรณีที่ ๒ ได้เคยตรวจสอบบัญชีเงินคงเหลือประจำวัน และบัญชีอื่น ๆ ที่คู่กรณีที่ ๑ มีหน้าที่จัดทำแล้วปรากฏว่ามีความสับสนของตัวเลขเป็นอย่างมาก ประกอบกับคู่กรณีที่ ๒ ไม่ได้เรียนในด้านการจัดทำบัญชีมาโดยตรง จึงขาดความเข้าใจ จึงได้ตั้งการให้คู่กรณีที่ ๑ จัดทำบัญชีต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน โดยได้ปรึกษากับนายกเทศมนตรีถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และมีความเห็นตรงกันว่าควรให้เวลาและโอกาสคู่กรณีที่ ๑ ในการจัดทำให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน

เกี่ยวกับกรณีที่มีการเขียนเช็ค เพื่อส่งจ่ายเงินจากธนาคารตามฎีกาเบิกเงินรายจ่ายตามงบประมาณ โดยระบุชื่อคู่กรณีที่ ๑ และ/หรือร่วมกับคู่กรณีที่ ๒ (ปลัดเทศบาล) เป็นผู้รับเงิน ซึ่งผู้มีหน้าที่เขียนเช็คสั่งจ่าย คือ คู่กรณีที่ ๑ และเมื่อได้นำเสนอคู่กรณีที่ ๒ แล้วก็จะตรวจสอบให้ตรงกับฎีกาเงินจ่ายตามงบประมาณ และตามรายการเจ้าหนี้ แต่ในบางกรณีจ่ายให้เจ้าหนี้เป็นจำนวนน้อย เจ้าหนี้บางรายจึงขอรับเงินสดเพราะเสียเวลาเดินทางเข้าตัวจังหวัดและเสียค่าใช้จ่าย จึงได้มีการรวมเงินบางรายการจำนวนน้อยเข้าด้วยกันแล้วนำมาจ่าย ซึ่งได้อนุมัติไว้แล้ว สำหรับเงินที่ได้เบิกตามเช็คนั้น ซึ่งคู่กรณีที่ ๒ ได้สอบถามถึงการนำเงินไปชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ทุกครั้ง ก็ได้มีการยืนยันจากคู่กรณีที่ ๑ ว่าได้ชำระให้กับเจ้าหนี้ทุกรายตามที่ได้เบิกจ่ายตามฎีกาแล้ว คู่กรณีที่ ๒ มิได้มีเจตนาที่จะละเลยแต่อย่างใด เนื่องจากได้มีการตรวจสอบให้ตรงกับฎีกาฯ แล้วก็พบว่าไม่ได้มีการขีดคำว่า “หรือผู้ถือ” และ “ไม่ได้ขีดเส้นหน้าตัวเลขและตัวอักษร” ในเช็คบางรายการ ยังได้มีการตั้งการให้คู่กรณีที่ ๑ ดำเนินการให้ถูกต้องทุกครั้ง หลังจากได้ลงนามในเช็คสั่งจ่ายแล้ว ก่อนจะเสนอนายกเทศมนตรี ว่าได้มีการขีดเส้นหน้าตัวเลขและตัวอักษรทุกครั้ง จึงไม่คิดว่าจะมีการเขียนตัวอักษรและตัวเลขทับเส้นที่ได้ขีดไว้แล้ว หลังจากนั้นก็จะมอบบัตรประจำตัวข้าราชการ และลงสลักหลังเช็คให้กับคู่กรณีที่ ๑ ทุกครั้ง เพื่อให้คู่กรณีที่ ๑ ไปปรับเงินมาจ่ายให้กับเจ้าหนี้ โดยที่คู่กรณีที่ ๒ ไม่ได้ร่วมเดินทางไปปรับเงินกับคู่กรณีที่ ๑ แต่อย่างใด เนื่องจากระยะทางจากสำนักงานฯ ถึงที่ตั้งธนาคารมีระยะทางไกลประกอบกับคู่กรณีที่ ๑ มีรถยนต์ส่วนตัว และมีบ้านพักอาศัยอยู่ในตัวจังหวัด

และได้ชี้แจงแถลงด้วยวาจาต่อกรรมการได้สวนเพิ่มเติมว่า กรณีการเขียนเช็คไม่ถูกต้องตามที่คู่กรณีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่สั่งจ่ายเงินตามเช็ค ได้เรียกให้คู่กรณีที่ ๑ มาเพื่อให้ตรวจดูการเขียนเช็คและสั่งให้

ทำให้ถูกต้อง และให้ชี้แจงมาให้ถูกต้องตามระเบียบก่อนเสนอนายกเทศมนตรี ปกติคู่อกรณที่ ๒ จะไม่แก้ไขเอง แต่จะใช้วิธีเรียกเจ้าหน้าที่มาอธิบายว่าทำไมถูกต้องตรงไหนบ้าง เกี่ยวกับเช็ค ๕ ฉบับ ที่มีการแก้ไขนั้น คู่อกรณที่ ๒ ไม่ได้ไปรับเงินด้วย เป็นเพราะความไว้วางใจผู้บังคับบัญชา กรณที่ ๒ ไม่ได้ไปร่วมรับเงินตามเช็ค คู่อกรณที่ ๒ ไม่ได้รายงานให้คู่อกรณที่ ๑ ทราบ นอกจากระเบียบปกติแล้ว คู่อกรณที่ ๑ ยังให้คู่อกรณที่ ๒ มีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเงินร่วมด้วย และสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน ก็ได้มีหนังสือถึงธนาคาร แจ้งชื่อและตัวอย่างลายมือชื่อของคู่อกรณที่ ๒ ให้ธนาคารทราบว่า ผู้ใดมีอำนาจลงนามสั่งจ่ายเงิน กรณีเรื่องการแก้ไขเช็ค คู่อกรณที่ ๒ ทราบ เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้าตรวจ

และคู่อกรณที่ ๑ ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนว่า ในฐานะนายกเทศมนตรี ตำบลหนองแปน ได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ปลัดเทศบาล และเจ้าหน้าที่การเงินและการคลังเป็นคณะกรรมการ เก็บรักษาเงินทั้งหมด และรายงานฐานะการคลัง ให้กับคู่อกรณที่ ๑ ทราบ และไม่เคยมีคำสั่งให้ขยายวงเงิน เก็บรักษา ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท โดยเด็ดขาด เพราะได้มอบหมายให้คู่อกรณที่ ๒ ในฐานะปลัดเทศบาล ซึ่งเป็นหัวหน้าในการเก็บรักษาเงินของเทศบาลควบคุมดูแลให้ใกล้ชิดด้วย

กรณีการเขียนเช็คเพื่อสั่งจ่ายให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ คู่อกรณที่ ๑ จะดูที่ฎีกาเบิกจ่ายทุก ๆ ใบ และตัวเลขที่ชัดเจนและถูกต้องพร้อมมีชื่อผู้รับเงิน คือ ปลัดเทศบาลอยู่ด้วยตลอด เพราะเชื่อว่า ปลัดเทศบาลเป็นคณะกรรมการควบคุมดูแลเงินทุก ๆ บาท ของเทศบาล

และได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า กรณีการสั่งจ่ายเช็ค คู่อกรณที่ ๑ ได้ได้ตรงตรวจสอบความถูกต้อง ของตัวเลขและตัวอักษรในเช็คแล้ว เห็นว่าถูกต้องตรงกัน และมีรายชื่อผู้รับเงินถูกต้อง โดยมีปลัดเทศบาล และเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ได้พิจารณาตรวจสอบมาแล้วก่อนที่จะเสนอให้คู่อกรณที่ ๑ ในฐานะ นายกเทศมนตรีลงนาม คู่อกรณที่ ๑ จึงไม่ได้ตรวจว่ามีช่องว่างที่จะเขียนตกเติมตัวเลขจำนวนเงินได้ เพราะเป็นหน้าที่ของข้าราชการประจำ แต่คู่อกรณที่ ๑ เป็นข้าราชการการเมืองมาจากการเลือกตั้ง กรณี การตกเติมตัวเลขเป็นการกระทำภายหลังที่คู่อกรณที่ ๑ ได้ลงนามสั่งจ่ายเงินไปแล้ว คู่อกรณที่ ๑ ไม่รู้เห็น เกี่ยวกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่แต่ประการใด และได้เคยกำชับเจ้าหน้าที่ทุกคนให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว

นอกจากนั้นยังได้ชี้แจงแถลงด้วยวาจาต่อกรรมการได้สวนเพิ่มเติมว่า คู่อกรณที่ ๑ เป็นผู้บริหาร ท้องถิ่น จึงต้องมีฝ่ายปฏิบัติประจำ มีอำนาจหน้าที่ลงนามสั่งจ่ายเงินตามเช็คร่วมกับคู่อกรณที่ ๒ ตามระเบียบ การเขียนเช็ค เป็นหน้าที่ที่คู่อกรณที่ ๒ ต้องตรวจสอบให้ถูกต้องตามระเบียบจะขีดคร่อมหรือไม่ขีดมา

ผู้ถือเป็นหน้าที่ของคู่กรณีที่ ๒ มาแล้ว คู่กรณีที่ ๓ ลงชื่อส่งจ่าย เนื่องจากเห็นว่าคู่กรณีที่ ๒ ลงชื่อแล้ว และได้ตรวจดูว่า จำนวนเงินตรงตามฎีกาหรือไม่ ชื่อผู้รับเงินเป็นใคร กรณีเช็ค ๕ ฉบับ ไม่ได้ขีดฆ่า ผู้ถือออก คู่กรณีที่ ๓ ไม่ได้ตรวจสอบการเขียนเช็คส่งจ่าย เพราะเห็นว่าเป็นความรับผิดชอบของคู่กรณีที่ ๒

แต่นายสนธิ ชาวไทย เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่น ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า

จากการตรวจสอบ ได้แนบหลักฐานกระดาษทำการมาด้วยแล้ว ในส่วนสำเนาใบเสร็จรับเงิน ทั้งหมดได้ทำการอายัดและให้เทศบาลตำบลหนองแปนแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรักษาเป็นผู้รับผิดชอบ และเก็บรักษาไว้ที่สำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน จากการพิจารณาหลักฐานเอกสารประกอบ ถ้อยคำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้ว พอที่จะรับฟังได้ว่าคู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้รับเงินตามใบนำส่งดังกล่าว แต่ไม่ลงลายมือชื่อ เพราะการรับเงินต่าง ๆ ของเทศบาล คู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้ทำหน้าที่รับเงินมาโดยตลอด

ตามพฤติการณ์คู่กรณีที่ ๑ จะเป็นผู้รับเงิน เก็บรักษาเงิน หรือนำเงินฝากธนาคาร หรือนำเงินสด ในมือไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามฎีกาเบิกเงินรายจ่ายเพียงผู้เดียว เงินที่ได้รับในแต่ละวันจึงไม่มีการนำส่งให้กรรมการเก็บรักษาเงินคนอื่นเพื่อร่วมกันนำเก็บรักษาตามระเบียบ และจากการตรวจสอบ ไม่ปรากฏหลักฐานการขออนุมัติจากผู้บริหารท้องถิ่นให้ส่งจ่ายเช็คในนามคณะกรรมการรับเงินที่ได้รับแต่งตั้ง แต่ในทางปฏิบัติคู่กรณีที่ ๑ จะจัดทำเช็คโดยนำเงินจากหลายฎีกามารวมส่งจ่ายในเช็คฉบับเดียวกัน โดยระบุชื่อตนเอง และ/หรือตนเองร่วมกับคู่กรณีที่ ๒ เป็นผู้รับเงิน ไม่ขีดฆ่าคำว่า “หรือตามคำสั่ง” หรือ “หรือผู้ถือ” ออก และผู้มีอำนาจลงนามส่งจ่ายในเช็ค คือ คู่กรณีที่ ๒ ปลัดเทศบาลและคู่กรณีที่ ๓ นายกเทศมนตรี ก็ได้ลงนามอนุมัติมาโดยตลอด ซึ่งเป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการรับเงินเป็นเช็ค หรือตั๋วแลกเงิน วิธีการเขียนเช็คส่งจ่าย และการมอบฉันทะในการรับเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ส่วนที่ ๒ ข้อ ๕

สำหรับเงินค่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้มีสิทธิรับเงิน ต่างยืนยันว่าไม่ได้รับเงินค่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จากเทศบาลตำบลหนองแปน ส่วนผู้มีสิทธิรับเงิน รายนางจันทร์ วงแสนสุข นางนวน สุภามิ และ นางปา นิตยโรจน์ ปรากฏหลักฐานว่าได้รับเงิน เมื่อวันที่ ๖, ๑๐ และ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ตามลำดับแล้ว แต่เป็นการจ่ายเงินให้ภายหลังที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจพบ และตั้งยอดเป็นเงินขาดบัญชีแล้ว จึงถือว่าเป็นเงินขาดบัญชีรายการดังกล่าว รวม ๖ รายๆ ละ ๑,๘๐๐.๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๐,๘๐๐.๐๐ บาท

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ได้พิเคราะห์ข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานที่ปรากฏในสำนวนประกอบข้อกฎหมายแล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีการเพิ่มตัวเลขและตัวอักษรของจำนวนเงินในเช็คและทำการเบิกถอนเงินตามเช็คสูงกว่าจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติตามฎีกาเบิกเงิน และต้นขั้วเช็คเป็นกรณีเจ้าหน้าที่มีหน้าที่เบิกเงินหรือจ่ายเงินปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามข้อ ๒๔ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดองค์ประกอบความผิดไว้ ๔ ประการ กล่าวคือ ๑. ผู้กระทำเป็นเจ้าหน้าที่ ๒. มีหน้าที่เบิกเงินหรือจ่ายเงิน ๓. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และ ๔. กระทำโดยจงใจ

การที่คู่กรณีที่ ๑ เป็นพนักงานเทศบาล สังกัดเทศบาลตำบลหนองแปน กระทรวงมหาดไทย ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๔ ซึ่งเป็นพนักงานของหน่วยรับตรวจยอมถือเป็นเจ้าหน้าที่เมื่อคู่กรณีที่ ๑ ได้รับคำสั่งเทศบาลตำบลหนองแปน ที่ ๕๘/๒๕๔๔ มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้มีหน้าที่รับผิดชอบงานฝ่ายคลัง งานการเงินและบัญชี จึงมีหน้าที่เบิกเงิน จ่ายเงิน และจัดทำเช็คสั่งจ่ายเงิน ซึ่งคู่กรณีที่ ๑ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบหลักเกณฑ์ว่าด้วยการรับเงินเป็นเช็คหรือตัวแลกเงิน วิธีการเขียนเช็คสั่งจ่ายเงิน และการมอบฉันทะในการรับเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ด้วย แต่ปรากฏว่า คู่กรณีที่ ๑ กระทำการเบิกจ่ายเงินตามหน้าที่ โดยจัดทำฎีกาเบิกเงินและจัดทำเช็คสั่งจ่ายเงินตามฎีกาเพื่อให้สั่งจ่ายเงินตามเช็คเพื่อนำเช็คไปเบิกถอนเงินจากธนาคาร นำเงินไปจ่ายแก่เจ้าหน้าที่โดยดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบดังกล่าว เริ่มจากขั้นตอนการเบิกเงินที่ไม่ชัดเจนคำว่า “หรือผู้ถือ” และไม่เขียนจำนวนตัวเลขให้ชัดเจนว่าบาท และภายหลังการอนุมัติเบิกจ่ายจึงได้แก้ไขเพิ่มเติมตัวเลขข้างหน้าให้มีจำนวนเงินที่สูงขึ้นและนำเช็คดังกล่าวไปขึ้นเงินจากธนาคารได้สำเร็จ และเบียดบังเงินส่วนที่เกินไปโดยมิมูลเหตุจงใจโดยทุจริต เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น จึงถือเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจโดยมิชอบ และเมื่อคู่กรณีที่ ๑ ได้กระทำการดังกล่าวกับเช็ค รวม ๕ ฉบับ เป็นคราว ๆ ต่างกรรมกันไปรวม ๕ ครั้ง เป็นเงินขาดบัญชีรวม ๔๗๘,๐๐๐.๐๐ บาท จึงถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยจงใจ และการกระทำเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ

ดังนั้น การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ ดังกล่าว จึงถือเป็นความผิดตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๔ และข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณ และการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔

ประเด็นต้องวินิจฉัยต่อไปว่า คู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ กระทำความคิดร่วมกับคู่กรณีที่ ๑ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่คู่กรณีที่ ๒ เป็นพนักงานเทศบาล สังกัดเทศบาลตำบลหนองแปน กระทรวงมหาดไทย ตำแหน่งปลัดเทศบาล รับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเทศบาล ตามมาตรา ๔๘ เอกอภินิเทศิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ และโดยเฉพาะมีหน้าที่ รับผิดชอบงานฝ่ายคลัง งานการเงินและบัญชี และมีอำนาจลงนามร่วมสั่งจ่ายเงินตามเช็ค ตามคำสั่งเทศบาลตำบลหนองแปน ที่ ๕๘/๒๕๔๔ ได้ทำการลงนามรับรอง โดยเห็นควรอนุมัติเบิกจ่ายเงิน ตามฎีกาเบิกเงินรายจ่ายตามงบประมาณ หลังจากที่ได้ตรวจสอบรับรองความถูกต้องตามเอกสาร ประกอบฎีกาเบิกจ่ายเงินตามที่คู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้จัดทำเพื่อดำเนินการเบิกจ่ายเงินแล้ว และยังได้ลงนาม เป็นผู้ร่วมสั่งจ่ายเงินตามเช็คก่อนที่จะเสนอให้คู่กรณีที่ ๓ อนุมัติจ่ายเงิน โดยที่มิได้ขีดมาคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก และมีได้ขีดเส้นหน้าตัวเลขจำนวนเงิน เพื่อมิให้มีช่องว่างที่จะเขียนเพิ่มเติมได้ตามระเบียบ ทั้งที่อยู่ในวิสัยและพฤติการณ์ที่อาจกระทำได้ ในฐานะผู้ควบคุมดูแลรับผิดชอบงานประจำของเทศบาล โดยเฉพาะงาน ฝ่ายคลัง อันเป็นหน้าที่ที่จำต้องกระทำเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งวิญญูชนพึงกระทำ เพราะเช็คเป็นตราสารหรือตัวเงินที่เปลี่ยนมือได้ นอกจากนั้นคู่กรณีที่ ๒ ก็มีได้นำเช็คไปขึ้นเงินร่วมกับ คู่กรณีที่ ๑ แต่กลับยอมให้คู่กรณีที่ ๑ นำเช็คไปขึ้นเงินโดยลำพัง ทั้งที่ร่วมเป็นคณะกรรมการรับเงิน ตามคำสั่งเทศบาลตำบลหนองแปน ที่ ๑๐๕/๒๕๔๔ ด้วย จึงเป็นผลให้คู่กรณีที่ ๑ ทำการแก้ไขเพิ่มเติม ตัวเลขจำนวนเงิน ตามเช็คสั่งจ่ายเงิน และนำเช็คไปขึ้นเงินโดยเบียดบังเงินส่วนที่เกินจากฎีกาเบิกจ่ายเงิน ไปโดยทุจริตได้สำเร็จ อีกทั้งยังได้กระทำการดังกล่าวกับเช็ครวม ๕ ฉบับ ต่างคราวกันถึง ๕ ครั้ง โดยที่คู่กรณีที่ ๒ มิได้ตรวจสอบยอดเงินในบัญชีตลอดระยะเวลาดังกล่าวแต่อย่างใด การกระทำมิได้ เป็นไปเพื่อรักษาประโยชน์ทางราชการแต่ทำให้ผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แม้คู่กรณีที่ ๒ จะได้ชี้แจงว่า ได้ตั้งการให้คู่กรณีที่ ๑ ดำเนินการกับเช็คให้ถูกต้อง หลังจากที่ได้ลงนาม สั่งจ่ายเงินตามเช็คแล้ว และมีได้นำเช็คไปขึ้นเงินร่วมกับคู่กรณีที่ ๑ เพราะที่ตั้งธนาคารในตัวจังหวัด มีระยะทางไกล ซึ่งคู่กรณีที่ ๑ มีรถยนต์และบ้านพักอยู่ในตัวจังหวัดด้วยแล้วก็ไม่อาจรับฟังได้ เพราะคู่กรณี

ที่ ๒ สามารถดำเนินการกับเช็คได้ด้วยตนเองในขณะนั้น และแม้จะมีได้เดินทางไปเบิกถอนเงินที่ธนาคารด้วย คู่กรณีที่ ๒ ก็ควรต้องตรวจสอบยอดเงินในบัญชีภายหลัง ตามระยะเวลาอันควร ในฐานะปลัดเทศบาลแต่คู่กรณีที่ ๒ ก็หาปฏิบัติเช่นนั้นไม่ ปล่อยให้มีการกระทำความผิดถึง ๕ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๕ - ๑ เมษายน ๒๕๔๕ จึงต้องถือว่า การกระทำของคู่กรณีที่ ๒ เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยกระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๔ และข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ในฐานะเป็นผู้สั่งจ่ายต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๔ ตามข้อ ๒๗ วรรคสอง ของระเบียบดังกล่าว

และการที่คู่กรณีที่ ๓ เป็นผู้บริหารท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลหนองเปิน กระทรวงมหาดไทย ตำแหน่งนายกเทศมนตรี มีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล โดยมีอำนาจสั่งอนุญาต และอนุมัติ เกี่ยวกับราชการของเทศบาล และเป็นผู้บังคับบัญชา พนักงานเทศบาล และลูกจ้างเทศบาล ตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ เศรศ, มาตรา ๔๘ สัตตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และโดยเฉพาะเป็นผู้มีอำนาจ อนุมัติฎีกาเบิกเงิน และสั่งจ่ายเงิน ตามข้อ ๖๑ และข้อ ๖๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้ทำการลงนามอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินตามฎีกาเบิกเงินตามงบประมาณ และได้ลงนามสั่งจ่ายเงินตามเช็ค ตามที่คู่กรณีที่ ๑ ได้จัดทำและคู่กรณีที่ ๒ ได้รับรองแล้ว แม้การอนุมัติเบิกจ่ายจะได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบ แต่การเขียนเช็คสั่งจ่ายเงินตามฎีกาเบิกเงิน คู่กรณีที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายในขั้นตอนสุดท้าย ย่อมอยู่ในวิสัยของวิญญูชน และในฐานะนายกเทศมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น ที่หากพบว่า เช็คสั่งจ่ายเงินมิได้ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” และมีได้ทำเครื่องหมายหน้าตัวเลขจำนวนเงินและตัวหนังสือจำนวนเงิน ก็ชอบที่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การรับเงินเป็นเช็คหรือตัวแลกเงิน วิธีการเขียนเช็คสั่งจ่ายเงิน และการมอบฉันทะในการรับเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยขีดฆ่า และตกเติมเครื่องหมายเพื่อป้องกันมิให้บุคคลอื่นนำเช็คไปขึ้นเงินกับธนาคารได้ และมีให้มีการตกเติมตัวเลขข้างหน้าเพื่อให้จำนวนเงินตามเช็คมีจำนวนสูงขึ้นได้ก่อนที่จะส่งมอบให้คู่กรณีที่ ๑ รับไปดำเนินการ เพราะเช็คเป็นตั๋วเงินหรือตราสารแทนตัวเงิน ที่เปลี่ยนมือได้ อันเป็นหน้าที่ที่จำต้องกระทำเพื่อป้องกันผลมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

เมื่อปรากฏว่า คู่กรณีที่ ๑ ได้รับเช็คไปแล้วทำการตกเติมจำนวนตัวเลขข้างหน้าจำนวนตัวเลขเดิม ให้มีจำนวนเงินสูงขึ้น และนำเช็คไปขึ้นเงินกับธนาคารโดยลำพัง ทำให้มีการจ่ายเงินเกินไปจากฎีกาเบิกจ่ายเงิน อันเป็นการจ่ายเงิน โดยไม่มีกฎหมายและระเบียบกำหนด และเป็นผลทำให้คู่กรณีที่ ๑ เบียดบังเงิน ส่วนที่เกินไปโดยทุจริตได้สำเร็จและได้กระทำกับเช็ครวม ๕ ฉบับ ต่างคราวกันถึง ๕ ครั้ง คู่กรณีที่ ๓ จะอ้างเพียงว่าได้มอบหมายให้คู่กรณีที่ ๒ ในฐานะปลัดเทศบาล เป็นผู้รับผิดชอบสอดส่องดูแล การปฏิบัติราชการของเทศบาลให้ถูกต้องแล้วยอมไม่อาจรับฟังได้ การกระทำของคู่กรณีที่ ๓ มิได้เป็นไป เพื่อรักษาประโยชน์ทางราชการ แต่ทำให้ผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงต้องถือว่าการกระทำของคู่กรณีที่ ๓ เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติโดยมิชอบ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย แก่รัฐ โดยกระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๔ และข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ในฐานะเป็นผู้สั่งจ่ายและผู้บังคับบัญชา

ประเด็นที่ ๒ คู่กรณีรับเงินรายได้ค่าภาษี ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ และเงินนอกงบประมาณ แล้วไม่บันทึกรายการในสมุดเงินสคริป ไม่ได้นำเงินฝากธนาคาร และไม่มีเงินสดคงเหลือให้ตรวจสอบ เป็นกรณีเจ้าหน้าที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และมีหน้าที่เก็บรักษาเงินไม่นำเงินเข้าฝากหรือเก็บรักษาตามระเบียบหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามข้อ ๕๑ วรรคหนึ่ง ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดองค์ประกอบความผิดไว้ ๕ ประการ กล่าวคือ ๑. ผู้กระทำเป็นเจ้าหน้าที่ ๒. มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือเอกสารเพื่อประกอบการบันทึกบัญชี ๓. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ๔. เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ และ ๕. กระทำโดยจงใจ

การที่คู่กรณีที่ ๑ เป็นเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่รับผิดชอบงานฝ่ายคลัง งานการเงิน และจัดทำบัญชี ตามคำสั่งเทศบาลตำบลหนองแปน ที่ ๕๘/๒๕๔๔ ได้รับเงินรายได้ ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตต่าง ๆ และเงินนอกงบประมาณ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๕ รวม ๑๕ รายการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๘๒,๔๖๘.๐๐ บาท แล้วจงใจละเว้นไม่บันทึกบัญชีรายรับในสมุดเงินสด ตามหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามข้อ ๑๐ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิก

จ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยมีชอบ เพื่อที่จะแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น จากเงินที่รับไว้ในครอบครองนั้น และได้เบียดบังเงินที่ได้รับไปโดยทุจริตมิได้นำเก็บรักษาหรือฝากธนาคาร ทำให้เงินขาดบัญชีและเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยกระทำเป็นคราว ๆ ต่างกรรมกันไป

ดังนั้น การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ ดังกล่าว จึงถือเป็นความผิดตามข้อ ๕๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ และตามข้อ ๒๐ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดองค์ประกอบความผิดไว้ ๖ ประการ กล่าวคือ ๑. ผู้กระทำเป็นเจ้าหน้าที่ ๒. มีหน้าที่เก็บรักษาเงิน ๓. ได้รับมอบเงินเพื่อเก็บรักษา ๔. ไม่นำเงินเข้าฝากหรือเก็บรักษาในธนาคารหรือสถานที่เก็บรักษา ๕. ตามจำนวนและระยะเวลาที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนด และ ๖. กระทำโดยจงใจ

การที่คู่กรณีที่ ๑ เป็นเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่รับผิดชอบงานฝ่ายคลัง งานการเงิน และได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เป็นกรรมการเก็บรักษาเงิน ตามคำสั่งเทศบาลตำบลหนองแปน ที่ ๕๕/๒๕๔๔ ได้รับเงินรายได้ ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม โบนัสต่าง ๆ และเงินนอกงบประมาณ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๔๕ รวม ๑๕ รายการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๘๒,๔๖๘.๐๐ บาท ดังกล่าว โดยเป็นการรับเงินจากลูกหนี้ผู้มาชำระเงินด้วยตนเอง รับเงินจากนางกิ่งดาว โนนชัยพันธ์ ซึ่งคู่กรณีที่ ๑ จ้างให้มาช่วยรับเงินแทนตน รับเงินจากนายประสงค์ วิทเวทย์ นักการภารโรง ผู้มีหน้าที่จัดเก็บเงินค่าวางขายของในตลาดสด และค่าขยะมูลฝอย และรับเงินจากนายสุรพันธ์ กาพบุคศรี เทศมนตรี ผู้รับเงินแทนในกรณีผู้มีหน้าที่รับเงินไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งผู้มีหน้าที่รับเงินดังกล่าวได้นำเงินที่รับไว้ส่งมอบให้คู่กรณีที่ ๑ ทั้งหมดแล้ว แต่เมื่อคู่กรณีที่ ๑ ได้รับเงินไว้แล้วกลับจงใจไม่นำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้निรภัยและกรณีเงินที่รับไว้มีจำนวนเกิน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท ก็มีได้นำเงินเข้าฝากธนาคารตามจำนวนและระยะเวลาที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๐, ๒๘, ๓๔ กำหนด แต่เก็บเงินไว้กับตนเอง โดยเจตนาทุจริต เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ทำให้เงินขาดบัญชีเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยกระทำเป็นคราว ๆ ต่างกรรมกันไป

ดังนั้น การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ ดังกล่าว จึงถือเป็นความผิดตามข้อ ๒๐ ประกอบข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง และข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ การกระทำความผิดของคู่กรณีที่ ๑ ตามข้อ ๒๐ และข้อ ๕๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๕ ของระเบียบดังกล่าว เป็นการกระทำโดยมุ่งหมายให้เกิดผลอันหนึ่งอันเดียว กล่าวคือ เพื่อให้สามารถเบียดบัง ยักยอกเอาเงินที่ได้รับไว้รวม ๑๕ รายการ เป็นจำนวนเงิน ๒๘๒,๔๖๘.๐๐ บาท ไปโดยทุจริตได้เป็นผลสำเร็จ จึงเป็นเจตนาเดียว อันถือเป็นการกระทำความผิดเดียว เป็นความผิดตามระเบียบหลายข้อ

ประเด็นต้องวินิจฉัยต่อไปว่า คู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ กระทำความผิดร่วมกับคู่กรณีที่ ๑ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า ความผิดกรณีมีหน้าที่จัดทำบัญชี ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีขอบ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐนั้น คู่กรณีที่ ๒ แม้จะรับผิดชอบงานฝ่ายคลังทั้งในงาน การเงินและบัญชี และคู่กรณีที่ ๓ จะมีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาล แต่ในการจัดทำบัญชีรายรับในสมุดเงินสด เป็นหน้าที่โดยตรงของคู่กรณีที่ ๑ ตามคำสั่งข้อเท็จจริง ชั้นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน รับฟังได้ว่า คู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ มิได้มีส่วนร่วมรู้เห็นหรือเพิกเฉย ละเลยที่จะไม่ให้มีการบันทึกบัญชีตามระเบียบแต่อย่างใด เพราะคู่กรณีที่ ๒ ได้มีการตรวจสอบบัญชีเงินสดคงเหลือประจำวันแล้วยังได้สั่งการให้คู่กรณีที่ ๑ จัดทำบัญชีต่าง ๆ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และได้นำปัญหาปรึกษากับคู่กรณีที่ ๓ ด้วย โดยคู่กรณีที่ ๒ ได้สั่งการให้ คู่กรณีที่ ๑ จัดทำบัญชีให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน แต่ปรากฏว่ายังไม่แล้วเสร็จ คู่กรณีที่ ๓ จึงได้เรียก คู่กรณีที่ ๑ มาตักเตือน กำชับให้ดำเนินการแล้วเสร็จ ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๓ ก็ได้เข้าตรวจสอบเสียก่อน ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏพฤติการณ์หรือมูลเหตุจูงใจอื่นใดที่ว่าคู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ จะช่วยสนับสนุนให้คู่กรณีที่ ๑ ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ดังนั้น จึงถือไม่ได้ว่าคู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดกับคู่กรณีที่ ๑ ในฐานะผู้บังคับบัญชา

ส่วนความผิดกรณีมีหน้าที่เก็บรักษาเงิน ได้รับมอบเงินเพื่อเก็บรักษา แต่ไม่นำเงินเข้าฝากหรือ เก็บรักษานั้น คู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ มิได้เป็นผู้รับมอบเงินจากผู้นำเงินส่งหรือจากลูกหนี้ผู้ชำระเงิน แต่อย่างใด คู่กรณีที่ ๑ เท่านั้นที่เป็นผู้ที่ได้รับมอบเงินไว้ แต่ไม่นำเงินเข้าเก็บรักษาหรือฝากธนาคาร และไม่ปรากฏพฤติการณ์ว่าคู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ มีส่วนร่วมรู้เห็นในการไม่ปฏิบัติตามระเบียบของคู่กรณี ที่ ๑ แต่อย่างใด ส่วนกรณีจะเป็นความผิดวินัยเพียงใดก็เป็นอีกกรณีหนึ่งต่างหาก

ดังนั้น จึงถือไม่ได้เช่นกันว่า คู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดกับคู่กรณีที่ ๑ ในฐานะผู้บังคับบัญชา

ประเด็นที่ ๓ กรณีเบิกจ่ายเงินจากธนาคารในบัญชีเงินฝากธนาคารของเทศบาลแล้วไม่นำเงินไปชำระให้กับเจ้าหนี้ หรือผู้มีสิทธิรับเงิน เป็นกรณีเจ้าหน้าที่มีหน้าที่เบิกเงินหรือจ่ายเงินปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามข้อ ๒๔ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดองค์ประกอบความผิดไว้ ๔ ประการ กล่าวคือ ๑. ผู้กระทำเป็นเจ้าหน้าที่ ๒. มีหน้าที่เบิกเงินหรือจ่ายเงิน ๓. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และ ๔. กระทำโดยจงใจ

การที่คู่กรณีที่ ๑ เป็นเจ้าหน้าที่มีหน้าที่เบิกเงินและจ่ายเงิน ได้จัดทำฎีกาเบิกเงินรายจ่ายตามงบประมาณประกอบหลักฐานการเบิก เพื่อนำเงินมาจ่ายชำระหนี้ที่ต้องชำระแก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน ตั้งแต่วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๕ รวม ๘ ฎีกาดังกล่าว และได้รับอนุมัติจากคู่กรณีที่ ๓ โดยคู่กรณีที่ ๒ ได้รับรองความถูกต้อง ตรงตามฎีกาเบิกเงินรายจ่าย และได้มีการสั่งจ่ายเงินตามเช็ค เพื่อให้คู่กรณีที่ ๑ นำไปเรียกเก็บเงินจากธนาคาร แล้วนำไปจ่ายชำระแก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน แต่หลังจากที่คู่กรณีที่ ๑ ได้ลงนามผู้จ่ายเงินตามฎีกา และนำเช็คไปเรียกเก็บเงินจากธนาคารแล้ว กลับไม่นำเงินไปจ่ายชำระหนี้แก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน จนกระทั่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ ตรวจสอบ และภายหลังเจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงินได้มีหนังสือทวงถามให้สำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนชำระหนี้ค้างชำระ โดยเงินที่คู่กรณีที่ ๑ รับมาจากธนาคารและมิได้นำไปจ่ายชำระแก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน คู่กรณีที่ ๑ ก็มีได้นำส่งคืนราชการ ซึ่งไม่ถูกต้องตามข้อ ๔๑ และข้อ ๖๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยได้เบียดบังเอาเงินดังกล่าวไปโดยเจตนาทุจริต เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการจงใจปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการจ่ายเงินตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจ (สำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน) โดยมิชอบเป็นเหตุให้มีเงินขาดบัญชีจำนวน ๕๒,๔๓๘.๖๓ บาท เกิดความเสียหายแก่ราชการ

ดังนั้น การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ ดังกล่าว จึงถือเป็นความผิดตามข้อ ๒๔ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง และข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔

ประเด็นต้องวินิจฉัยต่อไปว่า คู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ กระทำความผิดร่วมกับคู่กรณีที่ ๑ หรือไม่ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ความผิดกรณีมีหน้าที่จ่ายเงิน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบนั้น คู่กรณีที่ ๑ เป็นผู้มีหน้าที่จ่ายเงินโดยตรง แต่คู่กรณีที่ ๒ มีหน้าที่ลงนามรับรองการเบิกเมื่อคู่กรณีที่ ๑ จัดทำฎีกาเบิกเงินรายจ่ายตามงบประมาณประกอบหลักฐานการเบิกอย่างถูกต้องตามความจริงเพื่อจะนำเงินมาจ่ายชำระแก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน คู่กรณีที่ ๒ ก็จะตรวจสอบความถูกต้องเมื่อฎีกาเบิกเงินและหลักฐานประกอบการเบิกถูกต้อง คู่กรณีที่ ๒ ก็จำเป็นต้องลงลายมือชื่อรับรองการเบิกจ่ายและลงนามส่งจ่ายเงินตามเช็คเสนอให้คู่กรณีที่ ๓ ลงนามอนุมัติส่งจ่ายเงิน และลงนามส่งจ่ายเงินตามเช็คร่วมกับคู่กรณีที่ ๒ แล้วคู่กรณีที่ ๑ ก็จะนำเช็คไปเรียกเก็บเงิน และนำเงินไปจ่ายแก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน จึงเห็นได้ว่าหน้าที่และความรับผิดชอบในการจ่ายเงิน ตกแก่คู่กรณีที่ ๑ ข้อเท็จจริงชั้นเจ้าหนี้ที่ตรวจสอบและเจ้าหนี้ที่ผู้รับผิดชอบสำนวน รับฟังได้ว่า คู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ ไม่ได้มีส่วนร่วมในการกระทำของคู่กรณีที่ ๑ หรือรู้เห็นเป็นใจที่จะไม่ให้คู่กรณีที่ ๑ นำเงินไปจ่ายชำระหนี้ตามระเบียบแต่อย่างใด อีกทั้งคู่กรณีที่ ๓ ได้มอบหมายให้คู่กรณีที่ ๒ รับผิดชอบงานฝ่ายคลัง และคู่กรณีที่ ๒ ก็ได้กำชับและติดตามสอบถามคู่กรณีที่ ๑ เกี่ยวกับการจ่ายเงินชำระหนี้ตามวิสัยซึ่งก็ได้รับการยืนยันจากคู่กรณีที่ ๑ ว่าได้จ่ายเงินแก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงินตามที่ได้เบิกจ่ายแล้วซึ่งเป็นความเท็จ

ดังนั้น ข้อเท็จจริงตามสำนวน จึงยังถือไม่ได้ว่า คู่กรณีที่ ๒ และที่ ๓ กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดกับคู่กรณีที่ ๑ ในฐานะผู้บังคับบัญชา หรือผู้ส่งจ่ายเงิน

ฉะนั้น อาศัยเหตุดังได้วินิจฉัยมาประกอบอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อ ๓๐ ข้อ ๓๓ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวิธีพิจารณาความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงพร้อมกันมีคำวินิจฉัยชี้ขาดว่า

๑. การกระทำของนางประนุช โปธิแท่น หรือนางอารยา นาฎนฤทธิ์ คู่กรณีที่ ๑ เป็นความผิดตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง ข้อ ๒๔ ข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง และข้อ ๕๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๕ หลายกรรมต่างกัน ต้องรับโทษปรับทางปกครองตามระเบียบข้อที่กำหนดเป็นความผิดทุกข้อ ตามข้อ ๑๓ วรรคสอง ดังนี้

๑.๑ ความผิดตามระเบียบฯ ข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๔ เป็นการกระทำหลายกรรมต่างกัน ต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๔ โดยปรับเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับในเวลา ที่กระทำความผิด จำนวน ๑๒ เดือน เนื่องจากการกระทำของคู่กรณีที่ ๑ มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริตและกระทำหลายครั้งต่อเนื่องกัน

๑.๒ ความผิดตามระเบียบฯ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๐ และข้อ ๕๑ วรรคหนึ่ง เป็นความผิดกรรมเดียวกัน ต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๓ ตามความผิดข้อ ๕๑ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นข้อที่มีโทษปรับทางปกครองชั้นสูงสุด โดยปรับเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับในเวลา ที่กระทำความผิด จำนวน ๘ เดือน เนื่องจากการกระทำของคู่กรณีที่ ๑ มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริต และกระทำหลายครั้งต่อเนื่องกัน

การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ เป็นการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ต้องรับโทษปรับทางปกครองตามระเบียบข้อที่กำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทุกข้อ ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓ วรรคสอง จึงกำหนดโทษปรับทางปกครอง คู่กรณีที่ ๑ โดยปรับเท่ากับเงินเดือนที่ได้รับในเวลา ที่กระทำความผิด รวมทั้งสิ้น ๒๐ เดือน โดยเงินเดือนที่ได้รับในเวลา ที่กระทำความผิด ปีงบประมาณ ๒๕๔๕ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๘,๑๕๐.๐๐ บาท จึงคิดเป็นค่าปรับทางปกครองทั้งสิ้น ๑๖๓,๘๐๐.๐๐ บาท และเมื่อพิจารณาพฤติการณ์แห่งการกระทำที่เป็นการทุจริต และปัจจุบันคู่กรณีที่ ๑ ได้หลบหนีการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวน โดยคู่กรณีที่ ๑ ได้พ้นสถานะเจ้าหน้าที่แล้ว จึงเรียกให้คู่กรณีที่ ๑ ชำระเงินค่าปรับทางปกครองตามจำนวนดังกล่าวให้เสร็จสิ้นในคราวเดียว

๒. การกระทำของ จำเอก คณิต อุดชุมพิสัย หรือนายชนภัทร อุดชุมพิสัย คู่กรณีที่ ๒ เป็นความผิดตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ ประกอบข้อ ๕ หลายกรรมต่างกัน ในฐานะผู้สั่งจ่าย ต้องรับโทษปรับทางปกครอง

ชั้นที่ ๔ โดยเงินเดือนที่ได้รับในเวลาที่กระทำความผิด ปีงบประมาณ ๒๕๔๕ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๑๑,๗๖๐.๐๐ บาท และเมื่อพิจารณาจากรายได้และฐานะครอบครัว ตลอดจนพฤติการณ์แห่งกรณี ของคู่กรณี ที่ ๒ ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นอย่างดีอีกทั้งมีหนี้สินที่ต้องชำระ กับสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานเทศบาลเดือนละ ๓,๓๕๖.๒๕ บาท และกับธนาคารออมสินประเภท สินเชื่อสวัสดิการเดือนละ ๔,๓๓๕.๙๑ บาท และคู่กรณี ที่ ๒ กระทำความผิดโดยไม่ปรากฏหลักฐาน ว่าได้สมคบกับคู่กรณี ที่ ๑ กระทำการทุจริต จึงกำหนดโทษปรับทางปกครอง เท่ากับเงินเดือนที่ได้รับ ในเวลาที่กระทำความผิดรวม ๙ เดือน เป็นเงินค่าปรับทางปกครองทั้งสิ้น ๑๐๕,๘๔๐.๐๐ บาท โดยให้ หน่วยรับตรวจ ซึ่งคู่กรณี ที่ ๒ สังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่มีหน้าที่หักเงินเดือนของคู่กรณี ที่ ๒ ชำระค่าปรับ ทุกเดือน เดือนละไม่น้อยกว่า ๒,๙๔๐.๐๐ บาท จนกว่าจะชำระค่าปรับเสร็จสิ้น เว้นแต่เดือนสุดท้าย ให้หักเงินเดือนเพียงเท่ากับจำนวนเงินค่าปรับที่ยังคงเหลืออยู่

๓. การกระทำของนายอุดม นาชัยเงิน คู่กรณี ที่ ๑ เป็นความผิดตามระเบียบคณะกรรมการ ตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ ประกอบข้อ ๕ หลายกรรมต่างกันในฐานะผู้สั่งจ่ายและผู้บังคับบัญชา ต้องรับโทษปรับทางปกครอง ชั้นที่ ๔ โดยเงินเดือนที่ได้รับในเวลาที่กระทำความผิด ปีงบประมาณ ๒๕๔๕ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๘,๕๐๐.๐๐ บาท และเมื่อพิจารณาจากรายได้และฐานะครอบครัว ตลอดจนพฤติการณ์แห่งกรณี ของคู่กรณี ที่ ๑ ที่ได้กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดโดยไม่ปรากฏหลักฐานว่า ได้สมคบกับคู่กรณี ที่ ๑ กระทำการทุจริต และให้ความร่วมมือในการดำเนินกระบวนการพิจารณาเป็นอย่างดี อีกทั้งมีหนี้สินที่ต้องชำระกับธนาคารเดือนละ ๓,๐๐๐.๐๐ บาท จึงกำหนดโทษปรับทางปกครองเท่ากับ เงินเดือนที่ได้รับในเวลาที่กระทำความผิด รวม ๙ เดือน เป็นเงินค่าปรับทั้งสิ้น ๗๖,๕๐๐.๐๐ บาท โดยให้หน่วยรับตรวจ ซึ่งคู่กรณี ที่ ๑ สังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่มีหน้าที่หักเงินเดือนของคู่กรณี ที่ ๑ ชำระค่าปรับทุกเดือน เดือนละไม่น้อยกว่า ๒,๑๒๕.๐๐ บาท จนกว่าจะชำระค่าปรับเสร็จสิ้น เว้นแต่ เดือนสุดท้ายให้หักเงินเดือนเพียงเท่ากับจำนวนเงินค่าปรับที่ยังคงเหลืออยู่

โดยให้หน่วยงานที่คู่กรณี สังกัดมีหน้าที่หักเงินเดือนตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แล้วให้นำเงินที่หักแต่ละเดือนส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ภายในระยะเวลา ๕ วันทำการ นับแต่วันที่หักเงินเดือนนั้น และส่งสำเนาหลักฐานให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบทุกครั้ง

นายณรงค์ ศรีพิมล
ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นายบุญรอด โบริ์เสวีวงศ์
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นายเกรียงศักดิ์ วัฒนวรางกูร
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นายชาญยุทธ ปทุมรักษ์
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นายสำราญ ภูอนันตานนท์
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นางรวิพร ภูหิรัญ
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นางศศิพัฒน์ เสวตวัฒนา
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

พลโท ศาสตราจารย์สมชาย วิรุฬหผล
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

พลเอก ยอดชาย เทพยสุวรรณ
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

นายสิทธิพันธ์ ศรีเพ็ญ
กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน